Kamusi ya Karne ya 21

Kamusi ya Kiswahili yenye uketo zaidi katika karne hii

LONGHORN
PUBLISHERS
expanding minds

Kimechapishwa na:

Longhorn Publishers (K) Ltd.,
Barabara ya Funzi, Eneo la Viwandani,
S.L.P. 18033-00500,
Nairobi, Kenya.

Longhorn Publishers (U) Ltd.,
Ploti 731, Eneo la Kamwokya,
Barabara ya Mawanda,
Kampala, Uganda.

Longhorn Publishers (T) Ltd.,
Eneo la Kinondoni B,
Barabara ya Kawawa,
Kitalu Nambari 4, Jengo la 37,
S.L.P. 1237,
Dar es Salaam, Tanzania.

Chapa ya kwanza 2011

ISBN 978 9966 36 120 0

Mpiga picha: Awino Gilbert
Michoro: N. Ndeche, B. Andala na T. Maleche
Jalada: Tuf Mulokwa

Shukrani kwa Nation Media Group kwa ruhusa ya kutumia picha kutoka kwa maktaba yao. Picha hizi zimetumika katika kurasa zifuatazo: uk. 49, 176, 124, 182, 226, 227 na 418.

Kimepigwa chapa na English Press Ltd.,
Barabara ya Enterprise, Eneo la Viwandani,
S.L.P. 30127-00500, Nairobi, Kenya

Yaliyomo

Dibaji

Kamusi ya Kiswahili ya Karne ya 21 imeandikwa ili iweze kuchangia zaidi michango iliyotolewa na kamusi zilizoandikwa kabla yake katika kuendeleza na kuimarisha lugha ya Kiswahili.

Upekee wa *Kamusi ya Kiswahili ya Karne ya 21*

Ni wazi kuwa katika kipindi cha mwisho wa karne iliyopita na mwanzo wa karne hii, pamekuwepo na maendeleo makubwa ya sayansi na teknolojia pamoja na wimbi kubwa la utandawazi. Kutokana na hayo, yameibuka maneno mengi ya Kiswahili ambayo hayajakuwemo katika kamusi zilizopita. ***Kamusi ya Kiswahili ya Karne ya 21*** imelizingatia hilo na imeyaingiza maneno kadha yaliyoibuka kufuatana na maendeleo hayo. Hiyo ndiyo tofauti kubwa iliyopo kati ya kamusi hii na kamusi zilizotangulia. Kadhalika, ***Kamusi ya Kiswahili ya Karne ya 21*** imeingiza makala juu ya historia ya lugha ya Kiswahili; kitu ambacho hakimo katika kamusi zilizotangulia. Makala haya yataweza kumpa mwanga mtumiaji wa kamusi juu ya usuli wa lugha ya Kiswahili.

Kamusi hii pamoja na kusheheni maneno zaidi ya 277,221, imetoa maana ya vidahizo takriban 42,000. Hii ni Johari yenye thamani kubwa kwa wapenzi na wasomaji wa Kiswahili.

Vilevile imeingiza *nahau, misemo, tashibihi, tanakali za sauti* na *methali* ili anayeitumia aweze kupata kuyajua matumizi mbalimbali ya baadhi ya vidahizo vilivyomo.

Kwa sababu hiyo, mtumiaji wa kamusi hii atapata manufaa ya kulijua neno kwa namna zake zote. Zaidi ya hilo, baadhi ya vidahizo vimetungiwa sentensi ili kuonyesha jinsi vinavyotumika kwa namna mbalimbali ili kumpa mtumiaji wigo mpana wa maana ya neno husika.

Vilevile ***Kamusi ya Kiswahili ya Karne ya 21*** imepambwa kwa michoro mbalimbali: samaki, ndege, mawingu, mimea na miti mbalimbali, matunda na wanyama ili kuweza kumpa mtumiaji taswira nzuri zaidi ya neno analohitaji kulijua. Pia michoro mbalimbali ya maumbo ya dunia inayoambatana na taaluma ya jiografia na biolojia, vikiwemo: michoro ya umbo la dunia, sayari, michoro ya maumbo ya maua, viungo vya kiwiliwili cha binadamu, hatua za ukuaji wa wadudu, hali kadhalika matapo mbalimbali ya taaluma ya isimu na vitamkwa vimeelezwa.

Vitate, vitawe na *visawe* ni kati ya johari nyingine zinazoipamba Kamusi hii. Vipengele hivi vya lugha ni rasilimali kamili kwa wasomaji na wapenzi wa lugha ya Kiswahili. *Vikembe* vya viumbe mbalimbali, *aina za rangi* na ishara au maana yake pamoja na *umuhimu wa mifugo* ni dafina nyingine kati ya zile zilizomo katika kamusi hii.

Shukrani

Shirika la uchapishaji la Longhorn Publishers (K) Ltd. linatoa shukrani za dhati kwa wanataaluma wafuatao kwa mchango na juhudi zao za kuufanikisha mradi wa ***Kamusi ya Kiswahili ya karne ya 21:***

Wasimamizi wa mradi:

Bi. Janet Njoroge – Mkurugenzi
Bw. Musyoki Muli – Meneja wa uchapishaji

Mwanaleksikografia:

Prof. James Salehe Mdee

Wasawiri Vitomeo:

Prof. Kimani Njogu
Bw. Adam Shafi

Wakusanya maneno:

Prof. Rocha M. Chimerah
Prof. Mohammed Abdulaziz
Prof. Ireri Mbaabu
Prof. David Massamba
Dkt. Kyallo W. Wamitila
Bw. Makih Hassan

Mhariri mkuu:

Bw. James Mwilaria Murungi

Wahariri wasaidizi:

Bw. Enock Matundura
Bi. Zipporah N. Rori

Wasomaji wa mswada:

Dkt. Jacktone Onyango
Dkt. John H. Habwe
Dkt. Musa Kaoneka
Bi. Ann Munuku
Bi. Consolata Mushi
Bw. Richard Mtambi
Bw. Patrick Wanyama
Bw. Subira Kawamba Nzole
Bw. Musa Hassan
Bw. Zeus Matayo

Msanifu mkuu:

Frank Otieno Odongo

Msanifu msaidizi:

Regina N. Oburu